

Starfs- og rekstraráætlun 2018

Samþykkt á 457. fundi stjórnar
Byggðastofnunar 19. janúar 2018

Efnisyfirlit

SAMANTEKT	3
1. REKSTUR BYGGÐASTOFNUNAR.....	5
1.1 Áætlun um rekstur Byggðastofnunar 2018.....	5
1.2 Rekstraráætlun 2018	6
1.3 Ný persónuverndarlöggjöf	7
1.4 Uppfærsla umsóknargáttar.....	7
1.5 Aukin þekkingaröflun og endurmenntun starfsmanna.....	7
2. MÓTUN BYGGÐASTEFNU.....	7
2.1 Lög um Byggðastofnun nr. 106/1999 með síðari breytingum.....	7
2.2 Lög um byggðaaætlun og sóknaráætlanir nr. 106/2015	8
2.3 Inngangur	8
2.3.1 Stefnumótandi byggðaaætlun.....	9
2.3.2 Sóknaráætlanir	9
2.3.3 Sveitarfélög og samtök þeirra	9
2.4 Verkefni á sviði byggðastefnu á árinu 2018	10
2.4.1 Byggðaaætlun 2014–2017	10
2.4.2 Byggðaaætlun 2018–2024	12
2.4.3 Sóknaráætlanir landshluta.....	12
3. LÁNASTARFSEMI BYGGÐASTOFNUNAR.....	12
3.1 Lög um Byggðastofnun nr. 106/1999 með síðari breytingum.....	12
3.2 Stöðugreining.....	13
3.3 Útlánaáætlun og verkefni á sviði lánamála á árinu 2018.....	14
3.3.1 Bætt þjónusta og aukinn sýnileiki í landsbyggðunum	15
3.3.2 Áhættustefnur og áhættureglur – mælingar og eftirfylgni.....	15
3.3.5 Þóknun fyrir lánsloforð	16
3.3.6 Kaup á hlutafé og styrkveitingar 2018.....	17
4. STUÐNINGUR VIÐ BYGGÐAÞRÓUN	17
4.1 Lög um Byggðastofnun nr. 106/1999 með síðari breytingum.....	17
4.2 Inngangur.....	17
4.2.1 Atvinnuráðgjöf á starfssvæði Byggðastofnunar	17
4.2.2 Stuðningur við brotthætt byggðarlög	19
4.2.3 Aflamark Byggðastofnunar	20

4.2.4 Flutningsjöfnun	21
4.2.5 Flutningsjöfnun olíuvara	21
4.2.6 AVS.....	21
4.2.7 Annar stuðningur við byggðaþróun.....	22
4.3 Verkefni á sviði byggðaþróunar á árinu 2018	22
4.3.1 Stuðningur við atvinnuþróun	22
4.3.2 Brothættar byggðir	23
4.3.3 Aflamark Byggðastofnunar	23
4.3.4 Flutningsjöfnun	23
4.3.5 Flutningsjöfnun olíuvara	23
4.3.6 AVS.....	23
4.3.7 Annar stuðningur við byggðaþróun.....	23
5. ÖFLUN OG MIÐLUN UPPLÝSINGA.....	25
5.1 Lög um Byggðastofnun nr. 106/1999 með síðari breytingum.....	25
5.2 Inngangur	25
5.2.1 Úttektir, greiningar og umsagnir	26
5.2.2 Mat á áhrifum nýjársfestingarverkefna, umsagnir um þingmál	27
5.2.3 Gagnagrunnur um byggðatengdar upplýsingar	27
5.3 Verkefni við söfnun og miðlun upplýsinga á árinu 2018.....	28
5.3.1 Úttektir, greiningar og umsagnir	28
5.3.2 Mat á áhrifum nýjársfestingarverkefna, umsagnir um þingmál	28
5.3.3 Gagnagrunnur um byggðatengdar upplýsingar	28
5.3.4 Stuðningur við rannsóknir.....	28

SAMANTEKT

Helstu verkefni sem unnið verður að á vegum Byggðastofnunar á árinu 2018:

1. Ný persónuverndarlöggjöf (1.3)

Innleiðing á nýrri persónuverndarlöggjöf sem mun taka gildi á árinu. Um nokkuð viðamikil verk er að ræða.

2. Uppfærsla umsóknargátta (1.4)

Fjölgun rafræna eyðublaða í umsóknargátt sem leiða mun til betri þjónustu við viðskiptavinum stofnunarinnar.

3. Aukin þekkingaröflun og endurmenntun starfsmanna (1.5)

Starfsmenntunaráætlun verður hrint í framkvæmd á árinu þar sem lögð er áhersla á að starfsfólk sækir sér endurmenntun til að þróast í starfi.

4. Byggðaaætlun 2014–2017 (2.4.1)

Þó svo byggðaaætlun 2014 – 2017 hafi runnið sitt skeið á enda verður áfram unnið að einstökum aðgerðum samkvæmt henni, bæði þeim aðgerðum sem stofnunin ber ábyrgð á sem og þeim verkefnum sem stofnunin sinnir og fjármögguð eru af byggðaaætlun, svo sem NORA, NPA og ESPON. Um er að ræða aðgerðir: 1.3, 2.1, 2.3, a og b, 4.1, 4.2, a, c og d.

5. Byggðaaætlun 2018 – 2024 (2.4.2)

Ný byggðaaætlun, sem nær til árána 2018 - 2024 verður væntanlega samþykkt á vorþingi 2018. Á árinu mun stofnunin koma að framkvæmd einstakra aðgerða eins og áætlunin gerir ráð fyrir en að hluta til er um að ræða framhald aðgerða sem voru í fyrri áætlun.

6. Sóknaráætlanir (2.4.3)

Byggðastofnun mun vinna með stýrihópi stjórnarráðsins að útfærslu og framkvæmd verkefnisins, aðstoða einstök landshlutasamtök við framkvæmd sóknaráætla, samhæfa aðkomu ólíkra stofnana ríkisvaldsins að þessari vinnu, vinna að stöðugreiningum og þróun mælikvarða á árangri sóknaráætla einstakra landshluta og fara yfir skilagreinar vegna framkvæmdar samninga um sóknaráætlanir.

7. Bætt þjónusta og aukinn sýnileiki (3.3.1)

Á árinu 2018 verður áfram lögð áhersla á bætt þjónustu og sýnileika fyrirtækjasviðsins út um allt land. Bæði gagnvart nýjum og núverandi viðskiptavinum og við atvinnuráðgjafa og ráðgjafa í landbúnaði á svæðunum. Lánasérfræðingar stofnunarinnar og forstöðumaður fyrirtækjasviðs munu vera á ferðinni að heimsækja núverandi og nýja viðskiptavinum og hafa auglýstan viðverutíma í samstarfi við atvinnuþróunarfélög og Ráðgjafamiðstöð landbúnaðarins.

8. Þóknun fyrir lánsloforð (3.3.5)

Útfrá reynslu fyrri ára má ætla að um 30% af samþykktum lánveitingum verði ekki að lánum. Það þarf ekki að vera óeðlilegt, enda alltaf eitthvað af verkefnum sem falla niður af ýmsum ástæðum. Hins vegar er staðreyndin sú að stór hluti lánsloforða virðist eingöngu nýttur til að knýja fram betri kjör hjá öðrum fjármálastofnunum. Þetta er miður að því leitinu til að töluverð vinna er lögð í hvert mál sem fær afgreiðslu í lánanefnd og eftir atvikum í stjórn einnig. Vinna sem heldur væri hægt að beina í þarfari áttir en sem hitamælir á verkefni til að nota á öðrum vettvangi. Lagt er upp með að skoða með hvaða hætti sé hægt að bregðast við þessu.

9. Stuðningur við atvinnuþróun (4.3.1)

Stuðningur við atvinnuráðgjöfina verður í samræmi við samninga og fjárveitingar á fjárlögum. Nýir samningar taka gildi um áramót 2017/2018. Skoðað hvort ástæða sé til að taka upp nýja reiknireglu við skiptingu fjárframlaga til starfseminnar.

10. Brothættar byggðir (4.3.2)

Unnið verður áfram að tilraunaverkefni sem hófst á Raufarhöfn árið 2012. Verkefnið mun ná til átta byggðarlaga á árinu.

11. Aflamark Byggðastofnunar (4.3.3)

Reiknað er með að 10 staðir njóti aflamarks Byggðastofnunar í upphafi árs 2018. Sinna þarf umsýslu og eftirfylgni og fylgjast með framfylgd einstakra samninga.

12. Flutningsjöfnun (4.3.4)

Auglýst verður eftir umsóknum um styrki vegna flutningsjöfnunar, umsóknir sem berast yfirfarnar, afgreiddar og greitt út samkvæmt reglum. Aðilar sem fá greitt geta svo átt von á að verða heimsóttir og að gögn varðandi kostnað séu skoðuð. Gerð verður úttekt á fyrirkomulagi og framkvæmd.

13. Flutningsjöfnun olíuvara (4.3.5)

Byggðastofnun hefur umsjón með Flutningsjöfnunarsjóði olíuvara. Markmið laga um Flutningsjöfnunarsjóð olíuvara er að jafna flutningskostnað á olíuvörum milli landshluta.

14. AVS sjóður (4.3.6)

AVS sjóðurinn verður starfræktur á sama máta og áður í samræmi við það fjármagn sem sjóðnum er falið að úthluta.

15. Annar stuðningur við byggðapróun (4.3.7)

Byggðastofnun mun áfram taka þátt í samstarfi við Listahátíð í Reykjavík og Flugfélag Íslands um veitingu Eyrarrósarinnar jafnframt því sem Landstólpinn verður veittur á aðalfundi stofnunarinnar.

16. Úttektir og greiningar (5.3.1)

Stofnunin mun vinna tölfræðileg gögn um íbúapróun, þróun fasteignamats og fasteignagjalda og orkukostnað. Einstakir kaflar stöðugreininga verða uppfærðir eftir því sem tilefni gefst. Unnin verður skýrsla um dreifingu starfa á vegum ríkisins miðað við áramót 2017/2018. Unnið verður úr könnunum á þjónustusókn á landinu og þjónustusóknarsvæði skilgreind. Hafin vinna við að skilgreina hvað er grunnþjónusta og réttinn til hennar. Leitað verður samstarfs við Íbúðalánasjóð um skilgreiningu markaðssvæða íbúðarhúsnæðis. Þá mun stofnunin eftir föngum vinna úttektir og greiningar fyrir ráðuneyti, þingnefndir, sveitarstjórnir og landshlutasamtök. Unnin verður greining á frumvarpi til fjárlaga með tilliti til byggðaáhrifa.

17. Mat á áhrifum nýfjárfestingarverkefna, umsagnir um þingmál (5.3.2)

Unnið verður mat á áhrifum þeirra nýfjárfestingarverkefna sem vísað verður til stofnunarinnar. Veittar verða umsagnir um þingmál eftir því sem tilefni gefst til.

18. Gagnagrunnur um byggðatengdar upplýsingar (5.3.3)

Haldið verður áfram að byggja upp og þróa gagnagrunn á sviði byggðamála. Unnið verður að því að safna byggðatengdum upplýsingum í grunninn. Leitað verður eftir samstarfi við Þjóðskrá, Skipulagsstofnun, Hagstofu Íslands, Samband íslenskra sveitarfélaga, Landmælingar og fleiri aðila um gagnaöflun og þróun myndrænnar framsetningar slíkra upplýsinga.

19. Stuðningur við rannsóknir (5.3.4)

Hafinn verður undirbúningur fræðilegrar ráðstefnu um byggðamál sem stefnt er á að halda árið 2018. Veittir verða styrkir úr Byggðarannsóknarsjóði á ársfundi stofnunarinnar vorið 2018. Auglýstir verða styrkir til mastersnema vegna verkefna sem tengjast byggðamálum.

1. REKSTUR BYGGÐASTOFNUNAR

1.1 Áætlun um rekstur Byggðastofnunar 2018

Samkvæmt 11. gr. laga um Byggðastofnun nr. 106/1999 skal vera reikningslegur aðskilnaður milli lánastarfseminnar og annarrar starfsemi. Samkvæmt 7. gr. reglugerðar um Byggðastofnun nr. 347/2000 skal stjórn ákveða starfsáætlun, rekstraráætlun, og útlánaáætlun til eins árs í senn að fenginni tillögu forstjóra. Skal áætlunin kynnt ráðherra eigi síðar en 15. febrúar ár hvert.

Lánastarfseminni er ætlað að bera allan kostnað vegna fyrirtækjasviðs og lögfræðisviðs og helming kostnaðar vegna rekstrarsviðs og yfirstjórnar, á móti þróunarsviði. Samkvæmt frumvarpi til fjárlaga 2018 verður framlag til reksturs Byggðastofnunar 376,2 mkr. sem er 3,2% hækkun frá Fjárlögum 2017.

Fjárveiting til Byggðastofnunar skiptist þannig að til almenns rekstrar Byggðastofnunar renna alls 171,4 mkr. og til atvinnuráðgjafar á starfssvæði stofnunarinnar renna 204,8 mkr.

Gert er ráð fyrir 2,5 milljarða lántökuheimild Byggðastofnunar í fjárlagafrumvarpinu og 2,5 milljörðum í nýjar lánveitingar. Nýjar lánveitingar voru 2,2 milljarðar árið 2017 og námu samþykkt ógreidd lánsloforð ársins 3,3 milljörðum.

Í lok september 2017 var eiginfjárlutfall Byggðastofnunar 23,4%, og því uppfyllir stofnunin skilyrði 84. gr. laga nr. 161/2002 um lágmarks eigið fé fjármálafyrirtækja sem í dag er 8%. Skv. ákvörðun Fjármálaeftirlitsins 1. nóvember 2016 hefur s.k. sveiflujöfnunarauki verið hækkaður um 0,25%. Við þessa ákvörðun hefur Fjármálaeftirlitið lagt þá skyldu á stofnunina að viðhalda eiginfjaraukum í samræmi við eftirfarandi töflu.

Dagsetning	1.11.16	1.1.17	1.3.17	1.11.17	1.1.18
Sveiflujöfnunarauki			1,00%	1,25%	1,25%
Verndunarauki	1,00%	1,75%	1,75%	1,75%	2,50%
Samanlögð krafa um eiginfjáruka	1,00%	1,75%	2,75%	3,00%	3,75%

Starfsmenn stofnunarinnar í janúar 2018 voru 26. Gert er ráð fyrir að ráðinn verði nýr sérfræðingur á árinu.

1.2 Rekstraráætlun 2018

Rekstrarreikningur þ.kr.	Áætlun 2018	Horfur 2017	Áætlun 2017	Rekstur 2016
Tekjur				
Hreinar vaxtatekjur.....	470.000	426.245	480.000	430.558
Framlag til rekstrar úr ríkissjóði.....	376.200	364.600	364.600	349.900
Gengismunur.....	0	-26.241	0	31.282
Aðrar rekstrartekjur.....	60.000	97.457	55.000	74.091
Framlag vegna Brothættra Byggða.....	120.000	121.356	50.000	54.105
Tekjur samtals.....	1.026.200	983.417	949.600	939.936
Gjöld				
Laun og launatengd gjöld.....	330.000	312.840	310.000	294.725
Almennur rekstrarkostnaður.....	142.000	128.924	135.000	133.455
Rekstur fullnustueigna.....	10.000	4.635	20.000	5.215
Framlög til atvinnuþróunarfélaga.....	204.800	198.500	198.500	190.500
Veittir aðrir styrkir.....	10.000	13.500	10.000	68.505
Veittir styrkir v. Brothættra byggða.....	100.000	96.244	50.000	
Framlag í afskriftarreikning útlána og endurmat hlutafjár.....	200.000	138.643	200.000	83.184
Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna.....	7.000	5.856	7.000	7.236
Gjöld samtals.....	1.003.800	899.142	930.500	782.820
Hagnaður/-tap ársins.....	22.400	84.275	19.100	157.116

Sjóðstreymisáætlun þ.kr.	Áætlun 2018	Horfur 2017	Áætlun 2017	Rekstur 2016
Hagnaður (-tap).....	22.400	84.275	19.100	157.116
Rekstrarl. sem ekki hafa áhrif á sjóðstr.....	200.000	138.643	200.000	77.416
Breytingar á rekstrartengdum eignum.....	7.000	5.856	7.000	7.236
Handbært fé frá rekstri.....	229.400	228.774	226.100	241.768
Fjárfestingarhreyfingar				
Afborganir útlána.....	1.340.000	1.577.314	900.000	1.196.164
Veitt ný lán.....	-2.500.000	-2.164.736	-2.250.000	-1.943.933
Innleystar eignir.....	0	-175.957	0	5.788
Hlutabréf.....	0	0	0	979
Varanlegir rekstrarfjármunir.....	-360.000	2.400	-250.000	-4.316
Skuldunautar.....	-10.000	-10.401	-50.000	6.438
Fjárfestingarhreyfingar samtals.....	-1.530.000	-771.380	-1.650.000	-738.880
Fjármögnunarhreyfingar				
Greiðslur af lántökum.....	-1.227.000	-1.083.695	-1.232.000	-1.884.572
Nýjar lántökur.....	4.500.000	0	3.000.000	2.000.000
Skuldheimtumenn og óráðstöfuð framlög.....	-50.000	-41.380	0	57.994
Fjármögnunarhreyfingar samtals.....	3.223.000	-1.125.075	1.768.000	173.422
Breytinga á handbæru fé				
Handbært fé í ársbyrjun.....	1.922.400	-1.667.681	344.100	-323.690
Handbært fé í árslok.....	3.012.261	1.089.861	3.059.517	2.757.542

1.3 Ný persónuverndarlöggjöf

Á árinu 2018 er áætlað að ný persónuverndarlöggjöf taki gildi á Íslandi þegar ný reglugerð Evrópusambandsins (ESB) um persónuvernd leysir af hólmi núgildandi Evrópulöggjöf. Öll fyrirtæki, stofnanir og aðrir sem vinna með persónuupplýsingar, hvort heldur um eigið starfsfólk, viðskiptavini, notendur eða aðra, verða að fylgja hinni nýju löggjöf.

Nýja löggjöfin mælir fyrir um fleiri og strangari skuldbindingar en áður. Brot á persónuverndarlöggjöfinni munu geta haft miklar efnahagslegar afleiðingar í för með sér fyrir þá sem vinna með persónuupplýsingar. Persónuvernd mun sem fyrr framfylgja persónuverndarlöggjöfinni.

Mikil vinna verður á fyrri hluta ársins við að innleiða löggjöfina í starfsemi Byggðastofnunar, þar ber hæst að stofnunin mun þurfa að setja sér persónuverndarstefnu og útnefna sérstakan persónuverndarfulltrúa.

1.4 Uppfærsla umsóknargáttar

Í dag er einungis möguleiki á að sækja rafrænt um lán í umsóknargátt stofnunarinnar auk styrkja í Byggðarannsóknasjóð og vegna styrkja til meistaranema. Mikið hagræði felst í því að hægt sé að sækja um hluti eins og skilmálabreytinga, breytinga á gjalddögum, skuldskeytingum o.fl. rafrænt í umsóknargáttinni og því mikilvægt að fjölgað sé þeim umsóknum sem í boði eru.

1.5 Aukin þekkingaröflun og endurmenntun starfsmanna

Nauðsynlegt er að ýta undir þekkingaröflun og endurmenntun starfsmanna stofnunarinnar en mjög misjafnt hefur verið undanfarin ár hversu duglegt fólk er að sækja sér endurmenntun eða auka við þekkingu sína. Lög verður áhersla á starfsþróun og að sett sé á fót stefna í endurmenntun starfsmanna með það að markmiði að allir starfsmenn stofnunarinnar sækji sér a.m.k. eitt námskeið á ári sem stofnunin styrki að öllu leiti eða að hluta.

Áætlað umfang 2018

Ný persónuverndarlöggjöf	2 mannmánuðir
Uppfærsla umsóknargáttar	1 mannmánuður

2. MÓTUN BYGGÐASTEFNU

2.1 Lög um Byggðastofnun nr. 106/1999 með síðari breytingum

2. gr. Hlutverk

Hlutverk Byggðastofnunar er að efla byggð og atvinnulíf með sérstakri áherslu á jöfnun tækifæra allra landsmanna til atvinnu og búsetu.

Í samræmi við hlutverk sitt undirbýr, skipuleggur og fjármagnar stofnunin verkefni og veitir lán með það að markmiði að treysta byggð, efla atvinnu og stuðla að nýsköpun í atvinnulífi. Fjármögnun verkefna skal eftir föngum vera í samstarfi við aðra.

Stofnunin skipuleggur og vinnur að atvinnuráðgjöf í samstarfi við atvinnuþróunarfélög, sveitarfélög og aðra haghafa.

Byggðastofnun fylgist með þróun byggðar í landinu, m.a. með gagnasöfnun og rannsóknum. Stofnunin getur gert eða látið gera áætlanir um þróun byggðar og atvinnulífs í þeim tilgangi að treysta búsetu og atvinnu í byggðum landsins.

Beinar aðgerðir skv. 2. og 3. mgr. einskorðast við samþykkt stuðningssvæði á gildandi byggðakorti af Íslandi sem Eftirlitsstofnun EFTA (ESA) hefur samþykkt fyrir tiltekið tímabil.

2.2 Lög um byggðaáætlun og sóknaráætlanir nr. 106/2015

3. gr. Byggðaáætlun

Ráðherra leggur fyrir Alþingi tillögu til þingsályktunar um stefnumótandi byggðaáætlun til sjö ára í senn.

Áætlunin skal lýsa stefnu ríkisins í byggðamálum hverju sinni og samhæfingu við aðra stefnumótun og áætlanagerð hins opinbera. Byggðaáætlun skal hafa að meginmarkmiði að jafna tækifæri allra landsmanna til atvinnu og þjónustu, jafna lífskjör og stuðla að sjálfbærri þróun byggðarlaga um land allt. Sérstaka áherslu skal leggja á svæði sem búa við langvarandi fólkfækkun, atvinnuleysi og einhæft atvinnulíf. Einnig skal gerð grein fyrir sérstökum áformum ríkisins um stuðning við atvinnulíf á skilgreindum stuðningssvæðum byggðakorts af Íslandi sem Eftirlitsstofnun EFTA (ESA) hefur samþykkt fyrir tiltekið tímabil og tengingu þeirra við sóknaráætlanir.

Byggðaáætlun skal unnin í umboði ráðherra af Byggðastofnun í samvinnu við stýrihóp Stjórnarráðsins um byggðamál. Við gerð byggðaáætlunar skal haft samráð við ráðuneyti, sveitarfélög, landshlutasamtök sveitarfélaga og aðra haghafa eftir þörfum.

Byggðaáætlun skal endurskoða á sjö ára fresti eða oftari ef þörf þykir.

2.3 Inngangur

Markviss og árangursrík byggðastefna verður að taka mið af fjölbreyttum þörfum einstaklinga, margbreytileika byggðalaga og ólíkum aðstæðum einstakra landssvæða. Í því sambandi er mikilvægt að efla frumkvæði heimamanna og ábyrgð þeirra á eigin samfélagi. Þannig getur markviss flutningur verkefna til sveitarfélaga frá ríki unnið gegn tilhneigingu þess til að þjappa opinberri þjónustu saman, stuðlað að því að opinbert fé sé nýtt sem best í samræmi við aðstæður á hverjum stað og að valddreifingu. Slík valddreifing kallar óhjákvæmilega á sterka svæðisbundna samstöðu og samstillt átak gegn hrepparíg og þröngri hagsmunagæslu einstakra byggðarlaga.

Með lögum um byggðaáætlun og sóknaráætlanir er lagt upp með það markmið að efla byggðapróun og auka samráð milli ráðuneyta á sviði byggðamála, innan hvers landshluta og milli stjórnsýslustiga, en jafnframt að færa til sveitarstjórna aukna ábyrgð á sviði byggða- og samfélagsþróunar. Settur er á laggirnar stýrihópur Stjórnarráðsins um byggðamál sem skipaður er fulltrúum allra ráðuneyta og fulltrúa frá Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Hlutverk stýrihópsins er að efla samhæfingu innan Stjórnarráðsins í málefnum sem snúa að byggðamálum og tryggja virkt samráð við sveitarstjórnarstigið í málaflokknum.

Við ríkisstjórnarskipti í janúar 2017 voru byggðamálin flutt frá atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytinu til samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytisins.

2.3.1 Stefnumótandi byggðaaætlun

Byggðastofnun ber ábyrgð á fjórum aðgerðum byggðaaætlunar 2014 – 2017, ein eða í samstarfi við aðra: *Brothætt byggðarlög*, *Stuðningur við fyrirtæki*, *Stefnumótun um opinbera þjónustu og Opinberar upplýsingar á sviði byggðamála*. Byggðastofnun hefur einnig komið með afgerandi hætti að framkvæmd annarra aðgerða þó svo stofnunin beri ekki ábyrgð á aðgerðunum. Má nefna aðgerðina „Nýsköpun og vaxtagreinar“ en undir þá aðgerð falla NORA, NPA og ESPON. Einnig AVS sjóðurinn sem fluttist til Byggðastofnunar í upphafi árs 2014.

Drög að tillögu til þingsályktunar um stefnumótandi byggðaaætlun 2017 – 2023 voru send í atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið rétt fyrir stjórnarskiptin í janúar 2017. Hafði verið unnið að áætluninni lungann úr árinu 2016 í náinni samvinnu við starfsfólk atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytis og að loknu samtali við fjölmarga aðila vítt og breitt um landið. Þau drög eru nú til skoðunar í samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneyti og er markmiðið að leggja þingsályktunartillögu um stefnumótandi byggðaaætlun 2018-2024 fyrir Alþingi vorið 2018.

2.3.2 Sóknaráætlanir

Unnið hefur verið að sóknaráætlunum landshluta frá árinu 2012 með virkri þátttöku Byggðastofnunar. Í febrúar 2015 voru undirritaðir fimm ára samningar um sóknaráætlanir og var verkefnið fest í lög um byggðaaætlun og sóknaráætlanir, sem Alþingi samþykkti sumarið 2015.

Sóknaráætlanir landshluta eru stefnumótandi áætlanir sem taka til allra átta starfssvæða landshlutasamtaka sveitarfélaga. Í þeim á að koma fram stöðumat viðkomandi landshluta, framtíðarsýn, markmið og aðgerðir til að ná þeim markmiðum. Jafnframt skal þar mælt fyrir um svæðisbundnar áherslur sem taka mið af meginmarkmiðum byggðaaætlunar, landsskipulagsstefnu, skipulagsáætlunum, menningarstefnu og, eftir atvikum, annarri opinberri stefnumótun.

Byggðastofnun gegnir margþættu hlutverki hvað varðar sóknaráætlanir. Stofnunin vinnur með stýrihópi Stjórnarráðsins um byggðamál, sem hefur það hlutverk að efla samhæfingu innan Stjórnarráðsins í málefnum sem snúa að byggðamálum og tryggja virkt samráð við sveitarstjórnarstigið. Verkefnisstjóri stýrihópsins er starfsmaður Byggðastofnunar. Stofnunin metur framvindu sóknaráætlana, leiðir samvinnu við stýrihópinn við gerð byggðaaætlunar og samhæfingu hennar við sóknaráætlanir og vinnur með stýrihópnum að því að samhæfa aðkomu ólíkra ríkisstofnana að vinnu við sóknaráætlanir landshluta. Að auki vinnur Byggðastofnun stöðugreiningar og þróar mælikvarða á árangur sóknaráætlana einstakra landshluta.

Einn helsti árangur sóknaráætlana landshluta er aukið samstarf um byggðamál og að ábyrgð og forgangsörðun svæðisbundinna byggðaþróunarverkefna hefur verið færð til landshlutanna og grenndarstjórnsýsla efl. Sóknaráætlanir landshluta koma ekki í staðinn fyrir opinbera stefnu ríkisins í byggðamálum, heldur kalla á skýra stefnu á landsvísu sem fléttast inn í starfsemi allra ráðuneyta og krefst aukins samstarf ríkis og sveitarfélaga. Sóknaráætlanir fela í sér aukna þörf á samhæfingu byggðamála, eflingu sérfræðipekkingar og skýrari stefnumótandi byggðaaætlun. Byggðastofnun gegnir mikilvægu hlutverki á þessum þremur sviðum á komandi árum.

2.3.3 Sveitarfélög og samtök þeirra

Efling sveitarfélaga og landshlutasamtaka þeirra er mikilvægur þáttur í því að styrkja byggð og stuðla að jákvæðri byggðaþróun um allt land. Aðstæður eru afar ólíkar í mismunandi sveitarfélögum og byggðarlögum innan þeirra og mikilvægt að opinbert fé sé nýtt í samræmi við aðstæður á hverjum stað.

Þetta á sérstaklega við um nærþjónustu á borð við málefni fatlaðra, þjónustu við aldraða, heilsugæslu og forvarnir, grunnnám, endurmenntun og menningarstarf af ýmsu tagi. Jafnframt er mikilvægt að forgangsröðun ríkisins taki mið af forgangsröðun heimafólks innan einstakra landshluta. Þannig gæti t.d. uppbygging sjúkrahúss eða háskólastofnunar skipt mestu máli á einu svæði en tiltekna samgöngubætur gætu talist til mikilvægustu framfaramála í heilbrigðis- eða menntamálum á öðru svæði.

Mörg atvinnu- og þjónustusvæði er að finna innan sumra sveitarfélaga og getur það skapað ýmis vandamál við skipulag opinberrar þjónustu. Sóknaráætlanir landshlutanna geta gegnt lykilhlutverki í eflingu sveitarstjórnarstigsins og flutningi verkefna frá ríki til sveitarfélaga vítt og breitt um landið. Landshlutasamtökin gegna lykilhlutverki í því að samræma starfsemi innan einstakra landshluta gagnvart ríkisvaldinu en jafnframt er mikilvægt að samræma aðkomu ríkisins að verkefnum sem snerta málaflokka margra ráðuneyta og stofnana ríkisins. Ýmis verkefni ganga jafnframt þvert á landshluta og má þar til dæmis nefna málefni byggðarlaga sem búa við viðvarandi fólksfækkun og mat á samfélagslegum áhrifum framkvæmda sem snerta fleiri en einn landshluta.

Samstarf Byggðastofnunar við sveitarfélög og landshlutasamtök þeirra um stefnumótun er margþætt. Svo sem fjallað er um í kafla 2.3.2 vinnur Byggðastofnun stöðugreiningar fyrir einstaka landshluta og vinnur að þróun mælikvarða á árangri sóknaráætlana landshlutanna. Byggðastofnun mun leggja áherslu á samstarf við Samband íslenskra sveitarfélaga varðandi stefnumótun og áætlanagerð. Stofnunin hefur ennfremur samstarf við sveitarfélögin og landshlutasamtök þeirra um fyrirkomulag atvinnuráðgjafar eins og nánar er fjallað um í 4. kafla. Loks safnar stofnunin og miðlar ýmsum upplýsingum sem snerta sveitarfélögin með beinum eða óbeinum hætti, svo sem nánar er fjallað um í fimmta kafla.

2.4 Verkefni á sviði byggðastefnu á árinu 2018

Á árinu 2015 voru samþykkt lög um byggðaáætlun og sóknaráætlanir. Lögin fela í sér að nú er kominn lagarammi um sóknaráætlanir og vinnuferli byggðaáætlunar og gildistíma er breytt. Hvorutveggja hefur áhrif á vinnu Byggðastofnunar á sviði stefnumótunar og framfylgdar verkefna.

2.4.1 Byggðaáætlun 2014–2017

Þó svo byggðaáætlun 2014-2017 hafi runnið sitt skeið verður áfram unnið að einstökum aðgerðum samkvæmt henni.

1.3 Bættar samgöngur.

- Á árinu 2017 var lokið gerð kannana á þjónustusókn á landinu svo að hægt sé að skilgreina þjónustusóknarsvæði með það í huga að flokkar svæða geti orðið grundvöllur aðgerða í byggðamálum. Enn er þó eftir að vinna úr niðurstöðum og fer sú vinna fram í upphafi árs 2018. (Sjá frekari umfjöllun í kafla 5.2.1 um úttektir og greiningar.)

2.1 Brothætt byggðarlög.

- Verkefninu verður haldið áfram og unnið verður með þeim 8 byggðarlögum sem valin hafa verið til þátttöku. Við framhald vinnunnar er tekið tillit til stöðumats sem unnið hefur verið. Á árinu 2017 hvarf Bíldudalur út úr verkefninu og um áramót 2017/2018 lýkur þátttöku Raufarhafnar. Ný byggðarlög sem eru komin inn í verkefnið eða eru á leið inn í það á árinu

2018 eru Borgarfjörður eystri, Árneshreppur og Þingeyri. (Sjá frekari umfjöllun í kafla 4.2.2 um brothætt byggðarlög.)

2.3 Stuðningur við fyrirtæki.

Áfram verður haldið með úthlutun aflamarks Byggðastofnunar og eftirfylgni með þeim samningum sem þegar hafa verið gerðir. Lagt mat á hvort markmið og árangur samkvæmt einstökum samningum hafi náðst og að samningsaðilar uppfylli skilyrði. (Sjá frekari umfjöllun í kafla 4.2.3 um Aflamark Byggðastofnunar.) Samningar sem nú eru í gildi um aflamark Byggðastofnunar renna út í lok fiskveiðiársins 2017/2018. Auglýsa þarf aflamarkið í upphafi næsta fiskveiðiárs og má búast við verulegri vinnu vegna þess og samningagerðar á árinu. Búast má við einhverri vinnu varðandi endurskoðun á byggðakvótum.

- Umsjón með jöfnun flutningskostnaðar verður með óbreyttu sniði. Ekki er gert ráð fyrir að vinna við tillögugerð um samræmingu stuðnings sem felst í jöfnun flutnings-, orku- og fjármagnskostnaðar og vinna á samkvæmt byggðaaætlun, hefjist fyrr en tillögur um mat á efnahagslegum styrk svæða hafa verið mótaðar og svæðin metin. Hins vegar er fyrirhugað að gerð verði úttekt á fyrirkomulagi flutningsjöfnunarinnar, bæði þeim reglum sem um hana gilda og hvernig staðið er að framkvæmd.
- Á árinu 2017 kynntu starfsmenn Byggðastofnunar og atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytis sér byggðaaðgerðir í Noregi og skiluðu skýrslu um hvernig þar er að málum staðið. Byggðastofnun mun áfram skoða byggðaaðgerðir í nágrannalöndum með það í huga að leggja mat á hvort slíkar aðgerðir séu líklegar til að styrkja atvinnulíf og byggð á efnahagslega veikum svæðum.

4.1 Stefnumótun um opinbera þjónustu.

Hafin verður vinna við að skilgreina hvað er grunnþjónusta og rétt landsmanna til grunnþjónustu á helstu sviðum opinberrar þjónustu svo sem heilbrigðisþjónustu, löggæslu, menntun, menningu, samgöngum og fjarskiptum. Við þetta verkefni verður leitað samstarfs landshlutasamtaka sveitarfélaga, Sambands íslenskra sveitarfélaga og viðkomandi ráðuneyta.

4.2 Opinberar upplýsingar á sviði byggðamála.

Byggðatengdum upplýsingum verður safnað og varðveisla þeirra tryggð í gagnagrunni Byggðastofnunar. Stutt verður við greiningu og rannsóknir á byggðatengdum málefnum með því að tryggja aðgengi starfsmanna Byggðastofnunar auk annarra að þessum upplýsingum. Með myndrænni framsetningu þeirra um vefgátt verður leitast við að auka meðvitund almennings um byggðapróun. Stuðlað verður að samstarfi við stofnanir og aðila sem hafa með byggðatendar upplýsingar að gera með áherslu á samstarf við ráðuneyti og Hagstofu um framtíðarskipan söfnunar og birtingar tölfraeðiupplýsinga sem skipta máli varðandi mótun byggðastefnu og vöktun. (Sjá frekari umfjöllun í kafla 5)

- Auglýstir verða styrkir til rannsókna á sviði byggðamála úr Byggðarannsóknasjóði.
- Boðnir verða styrkir til meistaranema vegna verkefna tengdum byggðamálum.
- Haldin verður fræðileg ráðstefna um byggðamál árið 2018.

Áætlað umfang 2018:

NPA umsjón.....5 mannmánuðir

NORA umsjón	4 mannmánuðir
ESPON umsjón	3 mannmánuðir
Byggðaaðgerðir í nágrannalöndum	2 mannmánuðir
Stefnumótun um opinbera þjónustu	5 mannmánuðir

2.4.2 Byggðaaætlun 2018–2024

Í byggðaaætlun 2018 – 2024, sem reiknað er með að samþykkt verði á Alþingi vorið 2018, er fjöldi aðgerða sem reiknað er með að starfsmenn Byggðastofnunar komi að. Nokkrar þeirra voru í byggðaaætlun 2014 – 2017 og er gert ráð fyrir þeim þar. Vegna stöðu mála er sú leið valin að gera ráð fyrir að 12 mannmánuðir fari í vinnslu ýmissa aðgerðartillagna.

Áætlað umfang 2018:

Vinna við aðgerðir byggðaaætlunar.....	12 mannmánuðir
--	----------------

2.4.3 Sóknaráætlanir landshluta

Á árinu 2018 mun Byggðastofnun áfram (1) vinna með stýrihópi stjórnarráðsins að útfærslu og framkvæmd verkefnisins, (2) aðstoða einstök landshlutasamtök við framkvæmd sóknaráætlana, (3) samhæfa aðkomu ólíkra stofna ríkisvaldsins að þessari vinnu, (4) vinna að stöðugreiningum og þróun mælikvarða á árangri sóknaráætlana einstakra landshluta og (5) fara yfir skilagreinar frá landshlutasamtökunum vegna framkvæmdar samninga um sóknaráætlanir einstakra landshluta og gefa umsögn um hvort skilyrði einstakra samninga séu uppfyllt.

Áætlað umfang 2018:

Starfsmaður sóknaráætlana:	6 mannmánuðir
Vinna með stýrihópi og við sóknaráætlanir	3 mannmánuðir

3. LÁNASTARFSEMI BYGGÐASTOFNUNAR

3.1 Lög um Byggðastofnun nr. 106/1999 með síðari breytingum

Úr 2. gr. Hlutverk

Í samræmi við hlutverk sitt undirbýr, skipuleggur og fjármagnar stofnunin verkefni og veitir lán með það að markmiði að treysta byggð, efla atvinnu og stuðla að nýsköpun í atvinnulífi. Fjármögnun verkefna skal eftir föngum vera í samstarfi við aðra.

11. gr. Veiting lána og ábyrgða

Byggðastofnun veitir lán eða ábyrgðir í samræmi við hlutverk sitt, sbr. 2. gr.

Stjórn stofnunarinnar getur falið forstjóra að ákveða einstakar lánveitingar samkvæmt reglum sem stjórn setur, sbr. 10. tölul. 4. gr.

Reikningslegur aðskilnaður skal vera á milli lánastarfsemi stofnunarinnar og annarrar starfsemi. Fjárhagslegt markmið lánastarfsemi stofnunarinnar samkvæmt þessari grein skal vera að varðveita eigið fé hennar að raungildi.

Ákvarðanir Byggðastofnunar sem lúta að veitingu lána eða ábyrgða og umsýslu tengdri þeim, sbr. 1. mgr., eru endanlegar á stjórnarsýslustigi.

3.2 Stöðugreining

Einn meginþátturinn í starfi Byggðastofnunar er að leitast við að tryggja litlum og meðalstórum fyrirtækjum utan höfuðborgarsvæðisins aðgang að lánsfé. Færa má fyrir því sterk rök að lán á hagstæðum kjörum gegn veðum í fasteignum og atvinnutækjum sé skynsamlegri, sanngjarnari og ódýrari leið en beinir styrkir til eflingar atvinnulífs. Lánastarfsemi er í eðli sínu áhættusöm á svæðum sem búa við neikvæðan hagvöxt en stuðningur ríkisins við slíka lánastarfsemi skilar sér til baka í öflugra atvinnulífi og skattgreiðslum fyrirtækja sem njóta lánafyrirgreiðslu stofnunarinnar, starfsmanna þeirra og afleiddrar starfsemi um land allt.

Aldrei áður í sögu stofnunarinnar hafa samþykktar lánveitingar verið hærri en árið 2017. Í árslok námu þær 4,2 ma.kr. og höfðu þar af 2,2 ma.kr. verið útgreiddir. Útlánasafn stofnunarinnar nam í árslok tæpum 11,5 ma.kr. fyrir framlag í afskriftareikning. Stærsta einstaka atvinnugreinin í safninu er landbúnaður með um 3,4 ma.kr., eða 30% af útlánnum, mikið til komið vegna fjárfrekra framkvæmda kúabænda í byggingu nýrra fjósa. Næst stærsta atvinnugreinin er ferðaþjónusta með um 3,3 ma.kr. eða 29% af útlánnum.

Í lok árs 2014 voru samþykktar breytingar á reglugerð um aðbúnað dýra í mjólkur- og sauðfjárrækt. Þessar breytingar gera það að verkum að mjólkurframleiðendur sem eru með básafjós þurfa að huga að því hvort þeir muni halda áfram búskap og fara í kostnaðarsamar framkvæmdir eða hætta. Viðbúið er að búum komi til með að fækka og þau sem eftir verða stækki og auki framleiðslu. Sérstök lán í landbúnaði sem stofnunin fór af stað með í byrjun árs 2014 hafa verið eftirsótt og margir bændur farið í kostnaðarsamar framkvæmdir með lánnum frá stofnuninni. Þá má tæpa á óljóstri stöðu sauðfjárræktar í landinu, en greinin hefur átt undir högg að sækja um nokkurt skeið og ekki síst síðustu tvö ár þar sem afurðaverð til bænda hefur lækkað stórkostlega. Að lokum er vert að nefna óvissu í loðdýrarækt, en sterkt gengi og lágt heimsmarkaðsverð hefur gert loðdýrabændum erfitt fyrir og hafa þeir rekið bú sín með rekstrartapi síðustu ár. Þar að auki tekur ný dýravelferðareglugerð gildi árið 2019 sem gerir kostnaðarsamar framkvæmdir við búrastækkunar nauðsynlegar. Málefni sauðfjár- og loðdýraræktar eru því, þegar þetta er skrifað, í nokkurri óvissu útaf tíðum ríkisstjórnarskiptum og því umróti sem þeim fylgja en greinarnar báðar þurfa á aðkomu ríkisins að halda.

Mikill uppgangur er enn í ferðaþjónustu. Árið 2016 komu tæplega 1,8 milljónir ferðamanna til landsins samanborett við tæplega 1,3 milljónir árið á undan samkvæmt tölum frá Ferðamálastofu. Aukinn straumur ferðamanna hefur vitanlega töluverð áhrif á íslenskan efnahag með beinum og óbeinum hætti. Viðbúið er því að áfram berist stofnuninni töluvert af lánsbeiðnum í þessum geira.

Útlán til sjávarútvegs hafa farið minnkandi undanfarin ár hjá stofnuninni. Tæknivæðing innan greinarinnar gerir það að verkum að stærri útgerðir og vinnslur verða hagkvæmari en þær smærri þar sem viðskiptamódelið er viðkvæmara og framlegðin minni.

Stöðugur vöxtur hefur verið í fiskeldi undanfarin ár og gera áætlanir fyrirtækja í greininni ráð fyrir að hann haldi áfram. Fyrirtækin hafa verið að útvega sér starfsleyfi, rækta seyði og auka eldismassa í kvíum. Þau sem lengst eru komin hafa hafið nokkra slátrun. Ljóst er að forsvarsmenn fiskeldis á Íslandi eru stórhuga og töluverðu fjármagni þegar verið varið í greinina. Byggðastofnun hefur nú lánað rúmar 600 m.kr. í fiskeldisverkefni og viðbúið að lánsbeiðnum úr greininni fjölgi áfram.

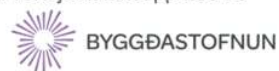
3.3 Útlánaáætlun og verkefni á sviði lánamála á árinu 2018

Á árinu 2018 er áætlað að samþykkt ný útlán stofnunarinnar verði um 3,5 ma.kr. Til samanburðar voru samþykktir 4,2 ma.kr. í ný útlán 2017 sem er í sögulegu hámarki. Þess má jafnframt geta að þrátt fyrir þetta hafa einungis verið greiddir út 2,2 milljarðar í nýjum lánum. Tvennt veldur þessum mismun, fyrir það fyrsta er töluverður hluti lánsloforða stofnunarinnar vegna framkvæmda og kemur því ekki til útgreiðslu fyrr en þeim líkur og umrætt verkefni orðið veðhæft. Í annan stað má áætla útfrá fyrri reynslu að um 30% af samþykktum lánveitingum verði ekki að lánum.

Á árinu 2018 er gert ráð fyrir að framlag í afskriftarreikning útlána verði að hámarki 200 mkr. Áhætta vegna nýrra útlána mun takmarkast af því, en framlög í afskriftarreikning eru ákveðin af lánanefnd við ákvörðun um lánveitingu, og færð til gjalda við útborgun lánsins. Nauðsynlegt getur reynst að taka útlánaáætlun til endurskoðunar ef aðstæður breytast. Megin markmiðin eru að útlánageta stofnunarinnar nýtist sem allra best og að uppfylla skilyrði laga um fjármálafyrirtæki um lágmarks eiginfjárhlutfall stofnunarinnar.

Fram til ársins 2014 var einungis einn lánaflokkur í boði hjá stofnuninni, en þá voru kynnt til sögunnar svokölluð Landbúnaðarlán. Þau voru hugsuð til að auðvelda nýsköpun í landbúnaði og bjóða ungum bændum hagstæð lán til jarðakaupa. Flokkurinn var svo útvíkkaður skömmu síðar og nær nú einnig yfir endurbætur og uppbyggingar á búum í rekstri. Skömmu síðar fóru svo af stað lán til stuðnings fyrirtækjareksturs kvenna í þeim tilgangi að efla þátttöku kvenna að stofnun og rekstri fyrirtækja. Báðir lánaflokkarnir hafa reynst vel og er stöðug eftirspurn í þá. Nýsköpunarlán fóru svo í loftið á haustmánuðum 2017, en aðgengi að fjármagni til nýsköpunar utan höfuðborgarsvæðisins hefur verið takmarkað, frumkvöðlar talið lítinn stuðning þar að finna og eftirsóknarvert fyrir byggðapróun að bæta úr með bættu aðgengi að þolinmóðu lánsfjármagni. Sértekir lánaflokkar eru því orðnir þrír og vöruframboð stofnunarinnar í lánveitingum fjölbreytt og sniðið að þörfum landsbyggðanna.

- **Almenn lán**
 - 5,9% verðtryggt
 - 3% álag á REIBOR
 - Lánstími allt að 20 ár
 - 1,8% lántökugjald
- **Erlend lán**
 - 4,5% álag á LIBOR eða EURIBOR
 - Lánstími allt að 20 ár
 - 1,8% lántökugjald
 - Lántaki þarf að hafa tekjur í sömu mynt
- **Landbúnaður**
 - 5% verðtryggt
 - Lánstími allt að 25 ár
 - 1,8% lántökugjald
 - Á jörð verður að vera búskapur og föst búseta
 - Möguleiki á eingöngu vaxtagreiðslum í allt að 3 ár
- **Atvinnurekstur kvenna**
 - 5% verðtryggt
 - 2% álag á REIBOR
 - Lánstími allt að 10 ár
 - 1,8% lántökugjald
 - Að lágmarki 50% félagsins í eigu kvenna og undir stjórn þeirra.
 - Lánsupphæðir
 - Allt að 5mkr. án trygginga
 - Allt að 10 mkr. með tryggingum
- **Nýsköpun**
 - 3,5% álag á REIBOR
 - Lánstími allt að 5 ár
 - 1,8% lántökugjald
 - Lánsupphæð að hámarki 5 mkr.
 - Tryggingar í formi veða í hlutafé/hugmynd/vörumerki
 - Möguleiki á:
 - Algjöru greiðsluleysi fyrsta árið
 - Greiða eingöngu vexti næstu tvö ár á eftir
 - Öllum lánum fylgi breytiréttur í hlutafé
 - Eiginfjárframlag skal vera jafnt lánsupphæð að lágmarki

Alltaf er óvissa um eftirspurn eftir útlánum en spár benda til að hin mikla eftirspurn 2017 haldist á næsta ári og skiptir þá máli að Byggðastofnun geti veitt viðskiptavinum sínum sanngjörn kjör á sínu

starfssvæði sem eru sambærileg við þau kjör sem fyrirtæki sem eru staðsett á svæðum sem búa ekki við markaðsbrest fá hjá viðskiptabönkunum. Í samræmi við þetta skal á árinu 2018, líkt og árið á undan, leggja áherslu á eftirfarandi viðmið:

1. Vegin meðaláhætta allra útlána ársins 2018 verði ekki hærri en 10%.
2. Miðað skal við að áhætta vegna eins eða fleiri tengdra aðila fari ekki yfir 250 mkr.
3. Sérstök áhersla verði lögð á gjaldeyrisskapandi eða gjaldeyrissparandi verkefni.
4. Sköpun eða varðveisla varanlegra starfa.
5. Áfram verður lögð áhersla á að nægjanlegt eiginfjárframlag sé til nýrra verkefna til að auka möguleika á að verkefnið takist.

Reglubundinni lánastarfsemi Byggðastofnunar verður haldið áfram með óbreyttu sniði. Auk þess verður sérstök áhersla lögð á eftirfarandi verkefni:

3.3.1 Bætt þjónusta og aukinn sýnileiki í landsbyggðunum

Töluverð aukning hefur verið í greiningum lánsbeiðna frá árinu 2014 og hefur það, ásamt undirmönnun á fyrirtækjasviði um tíma, gefið minni tíma til að viðhalda því góða sambandi sem Byggðastofnun hefur haft í gegnum tíðina við sína viðskiptavinum og atvinnuráðgjafa í landshlutunum. Með tilkomu nýrra úrræða s.s. stuðnings við fyrirtækjarekstur kvenna, lána til landbúnaðar og Nýsköpunarlána hefur þjónustuframboð stofnunarinnar aukist. Atvinnuráðgjafar hafa því kallað eftir meira samstarfi við fyrirtækjasvið stofnunarinnar um leiðir sem fyrirtækjum og einstaklingum standi til boða hjá stofnuninni til fjármögnunar á verkefnum. Að auki hafa bæst við samstarfsaðilar hjá Ráðgjafamiðstöð landbúnaðarins sem lánasérfræðingar stofnunarinnar eru í miklum samskiptum við vegna áætlana í landbúnaði.

Á árinu 2017 var lögð áhersla á bættu þjónustu og sýnileika fyrirtækjasviðsins út um allt land. Bæði gagnvart nýjum og núverandi viðskiptavinum og við atvinnuráðgjafa og ráðgjafa í landbúnaði á svæðunum. Lánasérfræðingar stofnunarinnar og forstöðumaður fyrirtækjasviðs voru á ferðinni að heimsækja núverandi og nýja viðskiptavinum og höfðu auglýstan viðverutíma í samstarfi við atvinnuþróunarfélög og Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins. Auglýst var tímanlega í svæðismiðlum um stað og stund viðveru.

Þetta verkefni hefur gefist mjög vel. Áætlað er að viðhalda þessum ferðum í samráði við atvinnuþróunarráðgjafa og fara þær reglulega. Þetta bætir gott samband við núverandi viðskiptavinum stofnunarinnar ásamt því að skapa nýjar tengingar.

Áætlað umfang 2018:3 mannmánuðir

3.3.2 Áhættustefnur og áhættureglur – mælingar og eftirfylgni

Byggðastofnun hefur skráð áhættustefnu stofnunarinnar í fjórum megin liðum, þ.e. lausafjárahættu, rekstraráhættu, útlánaáhættu og markaðsáhættu. Áhættustefna og áhættureglur Byggðastofnunar voru samþykktar í stjórn í byrjun árs 2015 og verða þær endurskoðaðar í byrjun árs 2018.

Í áhættustefnunni og áhættureglum felst greining, mat og stýring á áhættuþáttum í rekstri og skilvirkt skipulag til að meta, mæla eða draga úr áhættu með ígrunduðum ákvörðunum. Sett voru markmið stofnunarinnar í þessum megin áhættuliðum og hvernig eftirfylgni með þeim er háttáð. Framkvæmdar eru reglubundnar mælingar á þeim viðmiðunum sem settar eru fram í áhættustefnu stofnunarinnar og áhættureglum.

Í tengslum við mótun formlegrar áhættustefnu og áhættureglna hefur jafnframt verið mótuð ný aðferðafræði sem notuð er til að reikna út framlag í afskriftarreikning útlána. Þróuð hefur verið ný aðferðafræði við vöktun útlánasafnsins og tengist það vinnu við áhættustefnu stofnunarinnar. Það felur í sér að útlánasafnið er flokkað eftir áhættuflokkum, staða stærstu viðskiptavina stofnunarinnar er sérstaklega greind og þeirra viðskiptavina sem eru komnir í lögfræðiinnheimtu. Lagt er mat á samþjöppunaráhættu eftir atvinnugreinum og landshlutum.

Áfram verður unnið að því að þróa aðferðafræði við virkari vöktun á útlánasafninu á árinu og framfylgd áhættustefnu og áhættureglna stofnunarinnar. Til að tryggja eftirfylgni með áhættustefnu og markmiðum hafa verið endurskoðaðir ferlar á skýrslugjöf til stjórnar og eftirlitsaðila og verður þeirri vinnu haldið áfram ásamt því að unnin verður ICAAP skýrsla (Internal Capital Adequacy Assessment Process) fyrir stofnunina þar sem fram kemur innra mat á áhættustöðu stofnunarinnar og mat á eiginfjárbörf.

Áfram verður unnið marksvissst að eflingu áhættustjórnunar með því að fylgjast stöðugt með því hvort þörf sé á að bæta innri ferla og auka skilvirkni greininga og miðlunar á helstu áhættum í rekstri stofnunarinnar.

Áætlað umfang 2018:2 mannmánuðir

3.3.5 Þóknun fyrir lánsloforð

Útfrá reynslu fyrri ára má áætla að um 30% af samþykktum lánveitingum verði ekki að lánum. Það þarf ekki að vera óeðlilegt, enda alltaf eitthvað af verkefnum sem falla niður af ýmsum ástæðum. Hins vegar er staðreyndin sú að stór hluti lánsloforða virðist eingöngu nýttur til að knýja fram betri kjör hjá öðrum fjármálastofnunum. Þetta er miður að því leitinu til að töluverð vinna er lögð í hvert mál sem fær afgreiðslu hjá stofnuninni. Vinna sem heldur væri hægt að beina í þarfari áttir en sem hitamælir á verkefni til að nota á öðrum vettvangi. Skoðað verði með hvaða hætti má bregðast við þessu, sér í lagi þá hugmynd að hluti lántökugjalds stofnist við útgáfu lánsloforðs og gangi uppí lántökugjaldið sjálft verði að lánveitingu. Neðangreind tafla sýnir hlutfall útgreiddra lána af samþykktum lánveitingum á viðkomandi ári.

	Samþykkt	Fjöldi	Útborgað	Hlutfall	Veitt lán
2001	986.315	76	863.376	87,54%	1.621.167
2002	1.875.575	166	1.569.651	83,69%	2.143.858
2003	2.476.898	183	1.677.270	67,72%	1.624.808
2004	1.963.000	90	1.133.932	57,77%	1.331.231
2005	2.301.261	66	1.812.959	78,78%	1.416.942
2006	2.633.638	66	1.953.802	74,19%	1.505.384
2007	3.222.800	73	2.704.005	83,90%	2.009.980
2008	3.782.539	102	3.469.529	91,72%	3.880.601
2009	1.220.144	52	961.628	78,81%	1.147.937
2010	719.497	28	326.992	45,45%	463.906
2011	851.923	37	493.523	57,93%	493.678
2012	924.611	28	720.611	77,94%	214.700
2013	908.109	32	484.209	53,32%	504.559
2014	1.942.225	62	1.557.560	80,19%	959.000
2015	3.294.357	91	1.851.730	56,21%	1.563.207
2016	2.346.040	72	1.476.673	62,94%	1.943.933
2017	4.204.351	111	1.759.376	41,85%	2.154.849

Áætlað umfang 20182 mannmánuðir

3.3.6 Kaup á hlutafé og styrkveitingar 2018

Lagt er til að stofnuninni verði heimilt að verja allt að 50 mkr. til þátttöku í hlutafjárúrkningu í félögum sem hún er þegar hluthafi í til að styrkja fjárhag þeirra og verja hagsmuni sína. Skoðaðir verða möguleikar á styrkveitingum eftir því sem fjárveitingar og fjárhagsstaða stofnunarinnar gefur tilefni til.

4. STUÐNINGUR VIÐ BYGGÐAÞRÓUN

4.1 Lög um Byggðastofnun nr. 106/1999 með síðari breytingum

2. gr. Hlutverk

Byggðastofnun skipuleggur og vinnur að atvinnuráðgjöf í samstarfi við atvinnuþróunarfélög, sveitarfélög og aðra haghafa.

9. gr. Atvinnuráðgjöf.

Byggðastofnun skipuleggur og vinnur að ráðgjöf við atvinnulífið á starfssvæði stofnunarinnar í samstarfi við atvinnuþróunarfélög, sveitarfélög og aðra.

Stofnunin skal í samstarfi við þá aðila sem sinna atvinnuráðgjöf vinna að bættu skipulagi atvinnuráðgjafar og aukinni þekkingu ráðgjafa m.a. í því skyni að gera ráðgjöfina markvissa og stuðla að betri nýtingu fjármuna. Stofnunin getur gert samninga við atvinnuþróunarfélög, stofnanir, sveitarfélög, sjálfstætt starfandi ráðgjafa eða aðra um að annast atvinnuráðgjöf á tilteknu sviði, atvinnugrein eða landsvæði.

4.2 Inngangur

Auk starfs Byggðastofnunar á sviði stefnumótunar (kafla 2), lánveitinga (kafla 3) og öflunar og miðlunar upplýsinga (kafla 5) hefur Byggðastofnun stutt við byggðaðróun með margvíslegum beinum hætti. Samstarf við atvinnuþróunarfélög í öllum landshlutum á starfssvæði stofnunarinnar á sér langa sögu. Nýrri veigamikil verkefni stofnunarinnar eru verkefni Brothættar byggðir og úthlutun á aflamarki Byggðastofnunar en bæði þessi verkefni fara stækkandi. Þá var stofnuninni falið með lögum nr. 41/2015 um ívilnanir til nýfjárfestinga á Íslandi að meta áhrif nýfjárfestingar á byggðaðróun og atvinnulíf.

4.2.1 Atvinnuráðgjöf á starfssvæði Byggðastofnunar

Samkvæmt fjárlögum ársins 2018 mun ríkið veita um 204,8 milljónum króna til atvinnuráðgjafa á landsbyggðinni. Unnið hefur verið að endurskoðun samninga um atvinnuráðgjöfina og taka nýir samningar taki gildi um áramótin 2017/2018. Markmið samninganna er að skapa grundvöll fyrir samstarf í samræmi við stefnu Alþingis í byggðamálum, samþætta áherslur ríkisins og heimamanna og stuðla að gagnkvæmri miðlun þekkingar á sviði atvinnuþróunar. Atvinnuþróunarfélögin eða þeir aðilar sem Byggðastofnun gerir samninga við um atvinnuráðgjöf skulu meðal annars vinna að atvinnu- og byggðaðróun, atvinnuráðgjöf, nýsköpun, eflingu búsetuþátta og upplýsingaöflun. Þótt áhersla sé lögð á atvinnuþróun snýst allt töluverður hluti starfs þeirra sem atvinnuráðgjöfina veita um almenna byggðaðróun.

Byggðastofnun leggur þeim sem atvinnuráðgjöfinni sinna til fé, fylgist með að starfsemi þeirra sé í samræmi við skyldur, veitir faglega aðstoð, samræmir tengsl og gengst fyrir fundum og ráðstefnum. Byggðastofnun hefur heimild til að tilnefna fulltrúa til setu á stjórnarfundum þeirra aðila sem atvinnuráðgjöfina veita með málfrelsi og tillögurétti og er hluthafi í Atvinnuþróunarfélagi Vestfjarða. Að öðru leiti eru félögin á forræði heimamanna og lúta ekki valdi Byggðastofnunar nema hvað varðar þau atriði sem samningar kveða á um.

Framlag Byggðastofnunar til starfsemi atvinnuráðgjafarinnar er ákveðið í fjárlögum hvers árs. Á fundi sínum 25. janúar 2013 samþykkti stjórn Byggðastofnunar tillögu að nýrri skiptingu fjár til atvinnuþróunar

Meginhluta fjár til atvinnuþróunar er skipt á milli samningsaðila í samræmi við stærð og fjölda vinnusóknarsvæða innan þeirra vébanda. Fjöldi vinnusóknarsvæða endurspeglar að talsverðu leyti vegalengdir innan starfssvæða atvinnuþróunarfélaga og kostnað við starfsemi á mörgum stöðum. Stærð vinnusóknarsvæðanna endurspeglar styrk þeirra og þótt gert sé ráð fyrir að kostnaður við atvinnuþróun aukist með auknum mannfjölda er reiknað með hlutfallslega hærra upphæðum til fámennari svæða. Sums staðar falla vinnusóknarsvæði saman og er þá íbúafjöldi aðeins talinn til annars svæðisins.

Vægi vinnusóknarsvæða:

- A- Stærstu vinnusóknarsvæði landsins.....10 einingar
- B- Stærsta vinnusóknarsvæði hvers félags.....10 einingar
- C- Önnur stærri vinnusóknarsvæði6 einingar
- D- Miðlungs vinnusóknarsvæði.....3 einingar
- E- Lítil vinnusóknarsvæði.....1 eining

Á árinu 2013, þegar þessu kerfi var komið á, var hver eining 1 m.kr. Með fyrirvara um framlag á fjárlögum er gert ráð fyrir að sú upphæð hækki í samræmi við verðlagsþróun á komandi árum. Verði síðar gerð breyting á einingafjölda vegna tiltekinnar tegundar svæðis gengur hún sjálfkrafa yfir öll sambærileg svæði á landinu. Flytjist vinnusóknarsvæði milli þeirra aðila sem atvinnuráðgjöf veita leiðir það jafnframt sjálfkrafa til breytinga á fjárframlögum samkvæmt þessu líkani.

Jafnframt er gert ráð fyrir tiltekinni upphæð vegna sérstakra aðstæðna sem ekki endurspeglast í fjölda og stærð vinnusóknarsvæða. Hér er sérstaklega litið til erfiðra samgangna, mikillar fólksfækkunar, lágra launa, fábreytni í atvinnulífi og atvinnuleysis. Þessar upphæðir verða samningsbundnar vegna þróunarsetra á vegum viðkomandi félaga og verða endurskoðaðar með tilliti til breytinga á aðstæðum á viðkomandi svæði og öðrum svæðum landsins. Á árinu 2017 var veitt 21,2 m.kr. til slíkra þróunarsetra á Vestfjörðum og 10 m.kr. á Suðurnesjum.

Á árinu 2018 verður stuðningur Byggðastofnunar við atvinnuráðgjöfina í samræmi við samninga þar um, fjárveitingum samkvæmt fjárlögum 2018 og reglur stjórnar Byggðastofnunar um skiptingu fjár.

Heildarhækkun samkvæmt fjárlagafrumvarpi er 6,3 m.kr.Á árinu 2018 er lagt til að framlag til þróunarsetra á Vestfjörðum og Suðurnesjum verði óbreytt, 21,2 m.kr. á Vestfjörðum og 10 m.kr. á Suðurnesjum. Að öðru leiti skiptast upphæðir hlutfallslega jafnt á milli félaganna í samræmi við grunnframlagið sem hækkar um 3,52%. Heildarhækkun er á bilinu frá 1,71% og upp í 3,52%.

Í tengslum við úttekt sem unnin var á starfseminni er verið að skoða hvort ástæða sé til að taka upp nýja reiknireglu við skiptingu fjárframlaga til atvinnuráðgjafarinnar. Verður þeirri vinnu lokið á árinu 2018.

Miðað við ofangreint verður skipting fjár til atvinnuþróunarinnar á árinu 2018 sem hér segir:

	Skipting	Grunn- framlag	Þróunar- setur	Samtals	Breyting	Breyt.%
Vesturland	13,57%	23.220.000		23.220.000	789.000	3,52%
Vestfirðir	12,14%	20.776.000	21.200.000	41.976.000	706.000	1,71%
Norðurl.vestra	13,57%	23.220.000		23.220.000	789.000	3,52%
Eyjafjörður	11,43%	19.554.000		19.554.000	665.000	3,52%
Þingeyjarsveit	9,29%	15.888.000		15.888.000	540.000	3,52%
Austurland	15,71%	26.887.000		26.887.000	914.000	3,52%
Suðurland	17,14%	29.331.000		29.331.000	997.000	3,52%
Suðurnes	7,14%	12.221.000	10.000.000	22.221.000	415.000	1,90%
Samtals	100,00%	171.097.000	31.200.000	202.297.000	5.815.000	
Sameiginlegir fundir og fræðsla				2.503.000		
Af fjárlögum				204.800.000		

Árið 2017 var tekið í notkun samskiptasvæði á vefnum, svokallað „Vinnutorg“. Þar getur það fólk sem vinnur að atvinnuþróun átt samskipti og samráð. Þetta svæði er á ábyrgð og í umsjá Byggðastofnunar og verður haldið áfram að þróa það.

4.2.2 Stuðningur við brothætt byggðarlög

Verkefnið „Brothættar byggðir“ hófst haustið 2012 á Raufarhöfn og á árinu 2013 voru Bíldudalur, Breiðdalshreppur og Skaftárhreppur teknir inn í verkefnið. Sumarið 2015 var ákveðið að taka Kópasker og nærsveitir, sem og Hrísey og Grímsey inn í Brothættar byggðir í árslok 2016 lauk verkefninu á Bíldudal, í árslok 2017 lýkur verkefninu á Raufarhöfn. Á árinu 2017 var Árneshreppi, Borgarfirði eystri og Þingeyri boðin þátttaka og hefst starfið í þessum byggðum í upphafi árs 2018.

Fyrir hvert byggðarlag er skipuð verkefnisstjórn sem í sitja fulltrúar íbúa, sveitarfélags, Byggðastofnunar, landshlutasamtaka og atvinnuráðgjafar. Einn af lykilþáttum verkefnisins Brothættra byggða er að leiða fram vilja og skoðanir íbúanna sjálfra og hefst sú vinna á tveggja daga íbúáþingi. Með því er ætlunin að leita lausna á forsendum íbúanna sjálfra og í kjölfar og út frá greiningu á stöðu byggðarlags og niðurstöðum íbúáþings er mótuð stefna og verkefnisáætlun fyrir byggðarlagið með það fyrir augum að allir sem að verkefninu koma hafi skýra sýn á nauðsynlegar aðgerðir.

Verkefnið miðar að viðtæku samráði íbúa, sveitarfélags, landshlutasamtaka/atvinnuþróunarfélags og ríkisvalds, og því að virkja þekkingu og getu innan byggðarlaga til að móta markmið og lausnir. Þeim aðferðum sem beitt er, er ætlað að stuðla að valdeflingu (e. „empowerment“), sem birtist m.a. í fyrirkomulagi funda og í ferlinu í heild sinni. Meginmarkmið verkefnisins er að stöðva viðvarandi fólksfækkun í smærri byggðakjörnum og í sveitum landsins. Undirmerkið eru þessi:

- Að auka viðnámsþrótt brothættra byggðarlaga gegn hnignun svo sem fólksfækkun, skekktri aldursdreifingu og áföllum í atvinnulífi.
- Að virkja frumkvæði íbúa og samtakamátt og auka vitund þeirra um eigin þátt í þróun samfélagsins.
- Að gefa íbúum kost á að taka þátt í forgangsöröðun málefna.
- Að stilla saman strengi ríkis, sveitarfélags, opinberra stofnana, atvinnulífs og íbúa í ákvörðunum sem varða viðkomandi byggðarlag.
- Að nýta verkefnið til að vekja athygli á viðfangsefnum sem eiga við í fleiru en einu byggðarlagi og leita lausna á þeim í samstarfi við stjórnvöld og aðra hagsmunaaðila.

Veturinn 2014/2015 lét atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið leggja mat á verkefnið og hefur nú verið unnin stefnumótun fyrir það sem m.a. tekur mið af niðurstöðum matsins, sem og fenginni reynslu á verkefnistímanum. Nú skiptist verkefnið í fjóra áfanga og getur verkefnistíminn verið allt að fimm árum í hverju byggðarlagi. Einnig er gert ráð fyrir því að ráðinn sé verkefnisstjóri sem sinni þátttökubyggðarlögum á tilteknu svæði/landshluta.

Jafnframt því að móta verkefnislýsingu fyrir Brothættar byggðir hefur verið unnin fjárhagsáætlun sem tekur mið af því að ráðnir séu verkefnisstjórar og að úthlutað verði verkefnastyrkjum í hverju þátttökubyggðarlagi.

Í tengslum við verkefnið Brothættar byggðir verður unnið að ERASMUS+ verkefninu *Innovation and Entrepreneurship for Fragile Communities in Europe - INTERFACE, 2017-1-IS01-KA204-026516*. Þörf verður fyrir talsvert vinnuframlag en Byggðastofnun fer með verkefnisstjórn. Lok þess verða haustið 2019 og vonast er til að niðurstöður þess skili aukinni þjálfun til einstaklinga er starfa í eða hafa með málefni brothættra byggðarlaga að gera.

4.2.3 Aflamark Byggðastofnunar

Aflamark Byggðastofnunar byggir á 10.gr. laga um stjórn fiskveiða. Á fiskveiðiárinu 2017/2018 hefur stofnunin tæp 4.900 þorskígildistonn til ráðstöfunar. Allir samningar að undanskildum samningnum á Breiðdalsvík, sem auglýstur var í haust, renna út að afloknu yfirstandandi fiskveiðiári. Það þarf því að auglýsa vegna þessara staða í upphafi næsta árs og ganga frá samningum sem fyrst í framhaldi af því og síðasta lagi í fyrir upphaf kvótaársins 2018/2019.

Samningar eru í gildi á eftirtöldum 10 stöðum: Tálknafirði (Patreksfirði), Þingeyri, Flateyri, Suðureyri, Drangnesi, Grímsey, Hrísey, Raufarhöfn, Bakkafirði og Djúpavogi.

Auglýsa þarf og gera samninga um aukningu á aflamarki vegna yfirstandandi fiskveiðiárs.

Á árinu er gert ráð fyrir almennri eftirfylgni, umsýslu, fundum og heimsóknnum vegna verkefnisins. Auk þess þurfa samningsaðilar að gera grein fyrir framgangi verkefnisins að afloknu hverju fiskveiðiári. Tilgangur þess er að safna upplýsingum um framgang verkefnanna og fylgjast með hvernig samningunum hefur verið framfylgt einnig til að reyna að meta árangur af samningunum. Allnokkur umsýsla er með verkefninu og meiri en menn gerðu sér grein fyrir í upphafi.

Á árinu 2017 skilaði starfshópur um kvótapotta tillögum til sjávarútvegsráðherra. Ef næsta ríkisstjórn vill gera breytingar á byggðakvótapottum má gera að fyrir því að stofnunin þurfi með einhverjum hætti að koma að þeirri vinnu. Ómögulegt er að spá fyrir um umfang þeirrar vinnu eða hvaða tíma hún tekur.

4.2.4 Flutningsjöfnun

Byggðastofnun tók við umsýslu með svæðisbundinni flutningsjöfnun um áramót 2012/2013. Markmiðið með svæðisbundinni flutningsjöfnun er að styðja við framleiðslu og atvinnuuppbyggingu í landsbyggðunum með því að jafna flutningskostnað framleiðenda sem eru með framleiðslu og lögheimili fjarrí innanlandsmarkaði eða útflutningshöfn og búa þ.a.l. við skerta samkeppnisstöðu vegna hærri flutningskostnaðar en framleiðendur staðsettir nær markaði. Umsjón með yfirferð og útgreiðslu styrkja er í höndum sérfræðings á rekstrarsviði. Fyrirhugað er að gerð verði úttekt á fyrirkomulagi flutningsjöfnunarinnar, bæði þeim reglum sem um hana gilda og hvernig staðið er að framkvæmd á árinu 2018.

4.2.5 Flutningsjöfnun olíuvara

Í byrjun árs 2014 tók Byggðastofnun við umsjón með Flutningsjöfnunarsjóði olíuvara (FO). Markmið laga um FO er að jafna flutningskostnað á olíuvörum milli landshluta. Samkvæmt lögum um sjóðinn er forstjóri eða staðgengill hans stjórnarformaður sjóðsins og var ákveðið að staðgengill forstjóra, forstöðumaður fyrirtækjasviðs, tæki við því hlutverki. Stór hluti af starfsemi sjóðsins er útvistaður til einkafyrirtækis en ákveðið var á árinu 2014 að færa bókhald sjóðsins til Byggðastofnunar og hefur það frá árinu 2015 verið unnið á rekstrarsviði stofnunarinnar.

Í lok nóvember 2015 birti Samkeppniseftirlitið frummatsskýrslu um markaðsrannsókn á olíumarkaðinum. Óskað var eftir athugasemdum við skýrsluna í desember 2015 og gefnir tveir mánuðir til að skila inn athugasemdum. Stjórn FO sendi sínar athugasemdir í byrjun febrúar 2016. Afrit af athugasemdum sjóðsins voru sendar ráðherra ásamt minnisblaði með tillögu um að hafist verði handa við að endurskoða lög um sjóðinn sem eru frá 1994. Í skýrslu Samkeppniseftirlitsins var lagt til að FO yrði lagður niður þar sem eftirlitið telur tilvist sjóðsins stríða gegn markmiðum samkeppnislaga. Tryggja verður að við endurskoðun laganna verði haft að leiðarljósi upphaflegur tilgangur sjóðsins, þ.e. að um byggðaaðgerð sé að ræða og flutningsjöfnun á olíuvörum sé til að jafna verð á olíuvörum um allt land og þar með lífskjör einstaklinga og starfsskilyrði fyrirtækja. Jafnframt verður að hafa í huga að afhending þjónustunnar verði tryggð á dreifðari svæðum með öryggi íbúa að leiðarljósi. Vegna kosninga til Alþingis frestaðist endurskoðun á lögum um sjóðinn á árinu 2016 og aftur árið 2017 en viðbúið er að sú vinna fari í gang á árinu 2018.

4.2.6 AVS.

AVS rannsóknasjóður starfar á vegum atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytisins og veitir styrki til rannsóknar- og þróunarverkefna, sem auka verðmæti sjávarfangs. Styrkir eru veittir til verkefna sem taka á öllum þáttum sjávarútvegs og fiskeldis og eru til hagnýtra rannsókna. Umsækjendur geta verið einstaklingar, fyrirtæki, rannsóknar-, þróunar- og háskólastofnanir.

Byggðastofnun var um áramótin 2013/2014 falin umsýsla með sjóðnum. Í stað stjórnar, var sett á stofn úthlutunarnefnd, sem forgangsraðar umsóknum og gerir tillögur um styrki til sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra. Honum fylgdi starfsmaður sem er nú starfsmaður Byggðastofnunar.

Reiknað er með að starfsemi verði með óbreyttu sniði en samningur milli stofnunarinnar og ANR var framlendur um eitt ár og gildir til ársloka 2018.

4.2.7 Annar stuðningur við byggðapróun

Í árunna rás hefur Byggðastofnun tekið þátt í margvíslegum átaksverkefnum sem ætlað hefur verið að styrkja atvinnustarfsemi í landsbyggðunum almennt eða í tilteknum byggðarlögum. Þótt atvinnumál séu mikilvægur þáttur byggðamála skipta aðrir þættir á borð við samgöngur, löggæslu, heilbrigðisþjónustu, jafnrétti, umhverfisvernd, menntun og menningarstarfsemi ekki síður máli við að skapa lífvænleg skilyrði fyrir búsetu um land allt. Byggðastofnun hefur veitt styrki til margvíslegra verkefna sem eflt geta búsetuskilyrði á starfssvæði sínu.

Á undanförunum misserum hefur afgreiðslum banka og pósthúsa verið lokað á mörgum minni þéttbýlisstöðum en einnig hefur aðgengi að opinberri þjónustu versnað og á það bæði við um þjónustu á vegum ríkis og sveitarfélaga. Hugmyndir eru uppi um samstarf þeirra aðila sem veita mikilvæga þjónustu, hvort heldur á vegum einkaaðila eða opinberra og leita lausna. Þannig verði nærþjónusta eflað með samvinnu um framboð margra þjónustubátta. Byggðastofnun tekur þátt í þessari vinnu og telur það hlutverk sitt að vinna að slíkum verkefnum.

Frá árinu 2005 hefur Byggðastofnun ásamt Listahátíð í Reykjavík og Flugfélagi Íslands staðið að veitingu Eyrarrósarinnar, viðurkenningar fyrir framúrskarandi menningarverkefni á starfssvæði Byggðastofnunar. Í árslok 2012 var samningurinn endurnýjaður fyrir tímabilið 2013–2016, verðlaunaféð hækkað og fyrirkomulagi viðurkenningarinnar jafnframt breytt til samræmis við eflingu menningarstarfs í landsbyggðunum á síðustu árum. Menningarfulltrúar landshlutasamtakanna hafa nú fengið formlegt umsagnarhlutverk við val verkefna, jafnframt því sem afhending viðurkenningarinnar mun framvegis færast milli landshluta og varpa þannig sviðsljósinu á menningarstarf á ólíkum svæðum á starfssvæði Byggðastofnunar. Samningsaðilar ákváðu að framlengja samstarfið til næstu 4 ára með óbreyttu sniði, en þó þannig að árlegt framlag Byggðastofnunar hækkar úr kr. 2.500.000 í 3.000.000. Var nýr samningur undirritaður við afhendingu Eyrarrósarinnar 2017. Þá hefur Byggðastofnun frá árinu 2011 veitt Landstólpann, viðurkenningu til einstaklings, fyrirtækis, stofnunar eða sveitarfélags vegna verkefnis, starfsemi, umfjöllunar eða annars sem aukið hefur veg byggðarlagsins.

4.3 Verkefni á sviði byggðapróunar á árinu 2018

4.3.1 Stuðningur við atvinnuþróun

Á árinu 2018 verður stuðningur Byggðastofnunar við atvinnuráðgjöfina í samræmi við samninga þar um, fjárveitingar á fjárlögum 2018 og reglur stjórnar Byggðastofnunar um skiptingu fjár. Sjá 4.2.1 Atvinnuráðgjöf á starfssvæði Byggðastofnunar.

Gerð var úttekt á starfsemi félaganna á árinu 2017. Þá voru gerðir nýir samningar við félögin sem tóku gildi um áramót 2017/2018. Reiknað er með að niðurstöður úttektarinnar verði hafðar til hliðsjónar þegar skoðað verður hvort ástæða sé til að taka upp nýja reiknireglu við skiptingu fjárframlaga til atvinnuráðgjafarinnar. Verður þeirri vinnu lokið á árinu 2018

Áætlað umfang 2018:

Samstarf um atvinnuþróun:4 mannmánuðir

Umsjón með „Vinnutorgi“ og endurskoðun reiknireglu..... 1 mannmánuður

4.3.2 Brothættar byggðir

Unnið verður áfram að verkefninu sem hófst á Raufarhöfn á árinu 2012. Verkefnið mun ná til átta byggðarlaga á árinu 2018.

Í byggðaáætlun er gert ráð fyrir 100m.kr. framlagi til verkefnisins.

Áætlað umfang 2018:

Samhæfing og yfirumsjón verkefnisins:.....17 mannmánuðir

ERASMUS+..... 2 mannmánuðir

4.3.3 Aflamark Byggðastofnunar

Áfram verði unnið að almennri umsýslu með þeim samningum sem eru í gildi en samskipti og umsýsla vegna verkefnisins hefur verið meiri en gert var ráð fyrir í upphafi Vegna þess að samningar renna út í lok fiskveiðiársins 2017/2018 og auglýsa þarf í upphafi árs má búast við verulegri vinnu vegna þess og samningagerðar á fyrri hluta ársins. Búast má við einhverri vinnu varðandi endurskoðun á byggðkvótum.

Áætlað umfang 2018:

Vinna við byggðakvóta10 mannmánuðir

4.3.4 Flutningsjöfnun

Auglýst verður eftir umsóknum um styrki vegna flutningsjöfnunar, umsóknir sem berast yfirfarnar, afgreiddar og greitt út samkvæmt reglum. Aðilar sem fá greitt geta svo átt von á að verða heimsóttir og að gögn varðandi kostnað séu skoðuð. Gerð verður úttekt á fyrirkomulagi og framkvæmd.

Áætlað umfang 2018:

Vinna við flutningsjöfnun:5 mannmánuðir

4.3.5 Flutningsjöfnun olíuvara

Stór hluti af starfsemi Flutningsjöfnunarsjóðs olíuvara hefur verið útvistaður til einkafyrirtækis en bókhald sjóðsins og utanumhald er hjá Byggðastofnun. Líklegt er að unnið verði að því að endurskoða lög um Flutningsjöfnun olíuvara á árinu 2018 og að stjórnarformaður sjóðsins komi til með að koma að þeirri vinnu að einhverju leyti.

Áætlað umfang 2018:

Vinna við flutningsjöfnun olíuvara.....2 mannmánuðir

4.3.6 AVS

Starfsemi sjóðsins á árinu 2018 verður með sama hætti og undanfarin ár.

Áætlað umfang 2018:

Vinna við AVS:.....10 mannmánuðir

4.3.7 Annar stuðningur við byggðapróun

Á árinu 2018 mun Byggðastofnun áfram taka þátt í samstarfi við Listahátíð í Reykjavík og Flugfélag Íslands um veitingu Eyrarrósarinnar jafnframt því sem Landstólpinn verður veittur á aðalfundi stofnunarinnar.

Starfs- og rekstraráætlun Byggðastofnunar 2018

Áætlað umfang 2018:

Vinna við annan stuðning:.....1 mannmánuður

5. ÖFLUN OG MIÐLUN UPPLÝSINGA

5.1 Lög um Byggðastofnun nr. 106/1999 með síðari breytingum

2. gr. Hlutverk

Byggðastofnun fylgist með þróun byggðar í landinu, m.a. með gagnasöfnun og rannsóknum. Stofnunin getur gert eða látið gera áætlanir um þróun byggðar og atvinnulífs í þeim tilgangi að treysta búsetu og atvinnu í byggðum landsins.

8. gr. Rannsóknir á atvinnu- og byggðapróun.

Byggðastofnun vinnur að gagnasöfnun og rannsóknum og fylgist með atvinnu- og byggðapróun og helstu áhrifaþáttum hennar og árangri opinberra stuðningsaðgerða á sviði atvinnumála og byggðapróunar, jafnt á Íslandi sem í löndum þar sem svipaðar aðstæður eru. Stofnunin getur tekið þátt í alþjóðlegum rannsóknarverkefnum og gert samninga við háskóla, rannsóknastofnanir og aðra um rannsóknir á þessu sviði.

5.2 Inngangur

Örar breytingar hafa orðið á atvinnuháttum landsmanna á síðustu áratugum en orsakir og afleiðingar þeirra breytinga eru ekki með öllu ljósar. Þrátt fyrir umtalsverðan opinberan stuðning við landbúnað búa flestar sveitir landsins við viðvarandi lágar atvinnutekjur og brottflutning. Þá hefur samspil lagasetningar, ákvarðana sjávarútvegsfyrirtækja og annarra félagslegra og menningarlegra þátta á þróun sjávarútvegs ekki verið metið með fullnægjandi hætti. Enn fremur skortir dýpri skilning á samfélagslegum áhrifum margvíslegra nýrra atvinnugreina allt frá ferðaþjónustu og fiskeldi til stóriðju. Mikilvægt er að þessir þættir verði rannsakaðir til hlítar og möguleg áhrif mismunandi aðgerða metin. Í því sambandi er nauðsynlegt að huga sérstaklega að stöðu kynjanna á vinnumarkaði.

Þá er mikilvægt að gerðar verði vandaðar rannsóknir á áhrifum skipulags opinberrar þjónustu á líf skjör og byggðapróun. Þjónusta á borð við heilbrigðis- og félagsþjónustu, löggæslu og dómstóla, menntun og menningarstarfsemi eru eftirsóknarverð gæði og skattgreiðendur sækjast eðlilega eftir búsetu á svæðum þar sem þeir geta notið þeirrar þjónustu sem þeir greiða fyrir. Á sama tíma skapar slík þjónusta mörg og fjölbreytt störf sem geta eflt búsetu á stórum svæðum og stuðlað að eðlilegri aldurs- og kynjasamsetningu þeirra.

Ennfremur er þörf á auknum rannsóknum á margvíslegum tegundum byggðarlaga og mismunandi svæðum landsins. Þannig er til dæmis mikilvægt að greina ólík tækifæri og áskoranir í sveitum landsins, smærri þorpum og stærri bæjum sem gegna þjónustuhlutverki fyrir tiltekin svæði. Þótt atvinnusóknarkort Byggðastofnunar leggi mikilvægan grunn að frekari rannsóknum er tiltölulega lítið vitað um fasteignamarkað, samskiptamynstur milli byggðarlaga og innan svæða eða í hvaða mæli íbúar landsins sækja atvinnu og mismunandi þjónustu um lengri eða skemmri veg.

Stærð svæða ákvarðast af samskiptum fólks og því er mikilvægt að auka þekkingu á áhrifum samgangna og boðskipta á byggðapróun. Efla þarf rannsóknir á samfélagslegum áhrifum vegakerfisins og stuðla að nýtingu þeirra í ákvarðanatöku í samgöngumálum. Þá er nauðsynlegt að ákvarðanir um framtíð innanlandsflugsins verði teknar á grundvelli traustra rannsókna á hlutverki þess í félagsgerð og stjórnsýslu Íslands og áhrifum þess á þjónustusvæði einstakra þéttbýlisstaða og dreifingu ferðamanna um landið. Síðbreytileg boðskiptatækni hefur margvísleg áhrif á líf skjör og sóknarfæri einstakra

landshluta og fylgjast þarf náið með áhrifum breytinga á því sviði. Loks gegna fjölmiðlar lykilhlutverki í viðhaldi og eflingu almennar opinberar starfsemi í einstökum byggðarlögum. Full þörf er því á því að efla rannsóknir á stöðu staðbundinna fjölmiðla í ólíkum byggðarlögum og því lögbundna hlutverki Ríkisútvarps í almannabágu að veita víðtæka, áreiðanlega, almenna og hlutlæga fréttabjónustu um innlend og erlend málefni líðandi stundar og miða útvarpsefni við fjölbreytni íslensks þjóðlífs.

Vart verður áhuga stjórnvalda á að fela stofnuninni fleiri verkefni. Þar er nýjast að með lögum um opinber fjármál nr. 123/2015 er Byggðastofnun falið að gefa fjárlaganefnd Alþingis umsögn um áhrif fjárlagafrumvarpsins á byggðapróun í landinu. Í lögum 52/2016 um almennar íbúðir er ákvæði um að íbúðalánasjóður geti óskað umsagnar Byggðastofnunar við mat á svæðum þar sem veita má viðbótarframlag frá ríkinu vegna þess að bygging íbúða hefur verið í lágmarki eða sérstök vandkvæði eru á því að fá fjármögnun á almennum markaði.

Leitað verður eftir aukinni samvinnu við Samband íslenskra sveitarfélaga og landshlutasamtökin en þau hafa víða tekið við atvinnuráðgjafarstarfseminni.

Í stefnuyfirlýsingu ríkisstjórnarinnar er víða að finna áform um aðgerðir í byggðamálum sem gefa tilefni til að Byggðastofnun komi að verkum. Stofnunin mun bjóða fram krafta sína eftir því sem tilefni gefst.

5.2.1 Úttektir, greiningar og umsagnir

Byggðastofnun safnar og miðlar margvíslegum upplýsingum um stöðu og framtíðarhorfur landsbyggðanna. Þar má til dæmis nefna greinargerðir sem fylgt hafa byggðaaætlunum, nú síðast ritið „Stöðugreining 2017 – Byggðapróun á Íslandi“ sem er fylgdi drögum að stefnumótandi byggðaaætlun 2017-2023, en það var uppfærsla eldra skjals. Í stöðugreiningum landshlutanna 8 eru einstakir kaflar uppfærðir eftir því sem tilefni er til og tók eru á. Seint í júlí 2017 fól samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra stofnuninni að vinna greiningu á stöðu kinda- og lambakjötsframleiðslunnar á Ísland. Ráðherra var send skýrsla í byrjun september með tillögum um hvernig mæta mætti vanda sauðfjárbænda. Skýrslur um dreifingu sauðfjárbúa og nautgripabúa voru uppfærðar á árinu. Samið var við Gallup um vinnslu þjónustukannana á 6 svæðum og hafa þá verið gerðar kannanir á öllum svæðum sóknaráætlana utan höfuðborgarsvæðisins. Úrvinnsla kannananna mun fara fram í upphafi árs 2018. Skýrsla um hagvöxt landshluta 2008-2015 var unnin í samvinnu við Hagfræðistofnun Háskóla Íslands. Stofnunin vinnur úr og birtir opinberar upplýsingar sem fengnar eru frá ýmsum aðilum og má þar nefna kort sem byggð eru á gögnum Hagstofu Íslands um íbúðapróun og atvinnugreinar, gögnum Bændasamtaka Íslands um greiðslumark í landbúnaði, upplýsingum úr Árbók sveitarfélaga um útsvarstekjur o.fl., gögnum Vinnuáætlunarstofnunar um atvinnuleysi eftir landshlutum og gögnum um vinnusóknarsvæði þéttbýlisstaða sem safnað var í samvinnu við atvinnuþróunarfélögin.

Húsnæðisverð er mjög mishátt eftir því hvar á landinu er. Á sumum svæðum er endursöluverð húsnæðis svo lágt að ekkert er byggt því byggingarkostnaður er langt yfir söluverði. Greina þarf þau svæði þar sem svo er ástatt og gera tillögur um hvernig hægt er að bregðast við. Leitað verður samstarfs við Íbúðalánasjóð og aðra sem málið varðar um að skilgreind verði markaðssvæði íbúðarhúsnæðis í því augnamiði að svæðin geti orðið grundvöllur aðgerða í húsnæðismálum.

Í framhaldi af því að búið er að gera þjónustusóknarkannanir verður á árinu 2018 hafist handa við að skilgreina hvað sé grunnþjónusta og hver réttur landsmanna til grunnþjónustu er. Byggðastofnun hefur ennfremur tekið þátt í samstarfi um ýmis þróunarverkefni sem fela í sér umtalverða mats- og rannsóknarþætti. Loks hefur Byggðastofnun gegnt mikilvægu hlutverki fyrir Íslands hönd í alþjóðlegu

samstarfi um rannsóknir og stefnumótun í byggðamálum. Starfsmenn Byggðastofnunar eru þátttakendur í starfsnefndum á vegum norrænu embættismannanefndarinnar um byggðamál sem Nordregio hefur umsjón með auk þess sem starfsmaður stofnunarinnar situr í stjórn Nordregio sem er rannsóknarstofnun á sviði byggðamála á vegum Norrænu ráðherranefndarinnar. Þá sitja starfsmenn Byggðastofnunar fundi stjórnarnefndar evrópsku byggðarannsóknastofnunarinnar ESPON í umboði samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytisins og á árinu 2015 endurnýjaði stofnunin samning við Háskólann á Akureyri um að hann gegni hlutverki starfstengiliðs ESPON á Íslandi, tengi íslenska og evrópska háskóla og rannsóknastofnanir á sviði byggðarannsókna og þessar stofnanir og ESPON.

5.2.2 Mat á áhrifum nýfjárfestingarverkefna, umsagnir um þingmál

Með lögum nr.41/2015 um ívilnanir til fjárfestingarverkefna á Íslandi fékk Byggðastofnun það hlutverk að meta áhrif viðkomandi fjárfestingarverkefnis á byggðaþróun og atvinnulíf. Samkvæmt lögum nr.123/2015 skal Byggðastofnun gefa fjárlaganefnd Alþingis umsögn um áhrif fjárlagafrumvarpsins á byggðaþróun í landinu.

Stofnunin mun sinna beiðnum sem berast um umsagnir þingmála eins og gert hefur verið um langa hríð.

5.2.3 Gagnagrunnur um byggðatengdar upplýsingar

Vinna við uppbyggingu gagnagrunns á sviði byggðamála hefur verið í gangi síðan seint á árinu 2013. Megin markmið með þessum gagnagrunni er að:

- Safna og tryggja varðveislu byggðatengdra upplýsinga.
- Styðja við greiningu og rannsóknir með því að tryggja aðgengi starfsmanna auk annarra að þessum upplýsingum.
- Stuðla að aukinni meðvitund almennings um byggðaþróun með myndrænni framsetningu slíkra upplýsinga um vefgátt.

Sem dæmi um gögn sem þegar hefur verið safnað í grunninn eru gögn um dreifingu starfsgilda ríkisstofnana á Íslandi, mannfjöldagögn frá Hagstofu Íslands, greiðslumark og bústofnsstærð í sauðfjár- og nautgriparækt frá Matvælastofnun, svæðaskiptar upplýsingar um heildarlaun eftir atvinnuflokkum frá Hagstofu Íslands ásamt ýmsum grunn landupplýsingum frá Landmælingum Íslands.

Starfsmenn Byggðastofnunar hafa þegar aðgang að grunninum og sem dæmi um hvernig hann nýtist við greiningu og rannsóknir er Byggðastofnun að leggja lokahönd á íbúafjöldaðróunarspá á sveitarfélagagrunni sem byggir á mannfjöldagögnum Hagstofu Íslands.

Myndræn framsetning um vefgátt hefur jafnframt verið í þróun og sem dæmi um má nefna aðgengi að mannfjöldagögnum Hagstofu Íslands á vefsíðu Byggðastofnunar.

Áfram verður haldið að vinna að uppbyggingu og þróun gagnagrunns Byggðastofnunar samkvæmt þeim megin markmiðunum sem að ofan er getið með söfnun, uppfærslu, greiningum og framsetningu á byggðatengdum upplýsingum.

5.2.4 Stuðningur við rannsóknir

Byggðastofnun stofnaði ásamt atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti Byggðarannsóknarsjóð sem hefur haft til úthlutunar 10 milljónir á árin. Tilgangur sjóðsins er að efla byggðarannsóknir og bæta þannig þekkingargrunn fyrir stefnumótun og aðgerðir í byggðamálum. Fyrsta úthlutun úr sjóðnum fór fram á ársfundi Byggðastofnunar vorið 2015. Stefnt er að því að samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið verði aðili að samningnum í stað atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytis og að styrkveitingum verði haldið áfram.

5.3 Verkefni við söfnun og miðlun upplýsinga á árinu 2018

Auk venjubundinnar starfsemi við söfnun og miðlun upplýsinga mun Byggðastofnun á árinu 2018 vinna að þremur flokkum verkefna á þessu sviði.

5.3.1 Úttektir, greiningar og umsagnir

Stofnunin mun vinna tölfræðileg gögn um íbúáþróun, þróun fasteignamats og fasteignagjalda og orkukostnað. Stöðuggreiningar landshluta, verða uppfærðar á árinu 2018 eftir því sem tilefni gefst. Áfram verður unnin skýrsla um hagvöxt landshluta í samvinnu við Hagfræðistofnun Háskóla Íslands. Þá mun stofnunin eftir föngum vinna úttektir og greiningar fyrir ráðuneyti, þingnefndir, sveitarstjórnir og landshlutasamtök.

Unnin verður skýrsla um staðsetningu og fjölda starfa á vegum ríkisins og stofnana þess miðað við áramót 2017/2018.

Úrvinnsla á niðurstöðum úr þjónustukönnunum 6 sóknaráætlunarsvæða fer fram í upphafi árs 2018. Þá verður hafin vinna við að skilgreina hvað er grunnþjónusta og réttinn til hennar.

Áætlað umfang 2018:

Vinna við úttektir, greiningar og umsagnir:.....16 mannmánuðir

5.3.2 Mat á áhrifum nýfjárfestingarverkefna, umsagnir um þingmál

Unnið verður mat á áhrifum þeirra fjárfestingarverkefna sem óskað verður eftir af hálfu ráðuneytis. Unnið verður mat á áhrifum fjárlagafrumvarps á byggðaðróun. Veittar verða umsagnir um þingmál eftir því sem tilefni er til.

Áætlað umfang 2018:

Vinna við mat á áhrifum nýfjárfestinga og umsagnir um þingmál...3 mannmánuðir

5.3.3 Gagnagrunnur um byggðatengdar upplýsingar

Byggðatengdum upplýsingum verður safnað og varðveisla þeirra tryggð í gagnagrunni Byggðastofnunar. Stutt verður við greiningu og rannsóknir á byggðatengdum málefnum með því að tryggja aðgengi starfsmanna Byggðastofnunar auk annarra að þessum upplýsingum. Með myndrænni framsetningu þeirra um vefgátt verður leitast við að auka meðvitund almennings um byggðaðróun.

Leitað verður eftir samstarfi við Þjóðskrá, Skipulagsstofnun, Hagstofu Íslands, Samband íslenskra sveitarfélaga, Landmælingar, Nordregio og fleiri aðila um gagnaöflun og þróun myndrænnar framsetningar slíkra upplýsinga.

Áætlað umfang 2018:

Vinna við gagnagrunn:12 mannmánuðir

5.3.4 Stuðningur við rannsóknir

Á árinu 2018 verður þriðja fræðilega ráðstefnan um byggðamál haldin.

Með stofnun Byggðarannsóknarsjóðs gefst tækifæri til að styðja við rannsóknir á svið byggðamála. Byggðastofnun mun auglýsa styrki og annast samskipti við umsækjendur en stjórn sjóðsins mun ákveða hvaða verkefni verða styrkt. Úthlutun mun fara fram á ársfundi Byggðastofnunar.

Auglýst verður eftir umsóknum frá mastersnemum um styrki til mastersverkefna sem tengjast byggðamálum.

Starfs- og rekstraráætlun Byggðastofnunar 2018

Áætlað umfang 2018:

Undirbúningur ráðstefnu og stuðningur við rannsóknir: 1 mannmánuðir